

Lärare i den katolska tron: kravet på att dessa lärare ska inneha ett lämplighetsintyg utfärdat av en kyrklig myndighet utgör inte grund för att förnya visstidsanställningskontrakt

Diskriminering på grund av religion eller på grund av att fråga är om visstidsanställningskontrakt föreligger inte

YT och sjutton andra personer (nedan gemensamt kallade sökandena) är lärare i den katolska tron vid statliga lärosäten sedan många år och har rekryterats av Ministero dell'Istruzione dell'Università e della Ricerca - MIUR (ministeriet för utbildning, högre utbildning och forskning, Italien), med stöd av på varandra följande visstidsanställningskontrakt. Efter att ha konstaterat att de inte kunde få fast anställning enligt italiensk lagstiftning avseende lärarpersonal av det skälet att de anställdes på årsbasis, vilket innebar att de inte kunde uppföras i permanenta reservlistor, väckte sökandena talan vid den hänskjutande domstolen och yrkade huvudsakligen att deras nuvarande visstidsanställningar skulle omvandlas till tillsvidareanställningar.

Den hänskjutande domstolen påpekade att det italienska regelverk som införlivat ramavtalet om visstidsarbete¹ med inhemsk rätt innebär att det inom undervisningssektorn inte är möjligt att omvandla på varandra följande visstidsanställningar till tillsvidareanställningar, och fann därför att talan inte kunde bifallas. Med hänsyn härtill och till den omständigheten att de berörda lärarna inte kunde få fasta anställningar med stöd av italiensk rätt, ansåg den hänskjutande domstolen att nämnda rättsordning inte föreskriver någon åtgärd för att förhindra missbruk av på varandra följande visstidsanställningar för dessa lärare, i den mening som avses i klausul 5 i ramavtalet.

Den hänskjutande domstolen beslutade således att inhämta ett förhandsavgörande från EU-domstolen om huruvida den italienska lagstiftningen var förenlig med sistnämnda bestämmelse och med det unionsrättsliga förbudet mot diskriminering på grund av religion.² Den hänskjutande domstolen önskade även få klarhet i huruvida ett krav på att lärare i den katolska tron måste inneha ett lämplighetsintyg utfärdat av en kyrklig myndighet för att få undervisa i detta ämne kan utgöra en sådan "objektiv grund" som avses i ramavtalet och som kan motivera förnyelse av visstidsanställningskontrakt. Den hänskjutande domstolen frågade sig slutligen vilka konsekvenser EU-domstolens slutsats i frågan huruvida den nationella lagstiftningen eventuellt är oförenlig med den aktuella unionslagstiftningen skulle medföra för utgången i det nationella målet.

I sin dom uttalar sig domstolen bland annat om effektiviteten av de åtgärder som nationell rätt ska föreskriva för att beivra missbruk av på varandra följande visstidsanställningar.

Domstolens bedömning

Domstolen konstaterar inledningsvis att de aktuella nationella bestämmelserna inte syftar till att organisera förhållandet mellan en medlemsstat och dess kyrkor utan avser arbetsvillkoren för

¹ Ramavtalet om visstidsarbete, undertecknat den 18 mars 1999 (nedan kallat ramavtalet), som återfinns i bilagan till rådets direktiv 1999/70/EG av den 28 juni 1999 om ramavtalet om visstidsarbete undertecknat av EFS, UNICE och CEEP (EGT L 175, 1999, s. 43).

² Detta förbud följer av artikel 21 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna och rådets direktiv 2000/78/EG av den 27 november 2000 om inrättande av en allmän ram för likabehandling i arbetslivet (EGT L 303, 2000, s. 16).

lärare som undervisar i den katolska tron vid statliga lärosäten, och att målet inte avser den ställning som de kyrkor som avses i artikel 17.1 FEUF åtnjuter. Domstolen finner således att den är behörig att pröva förevarande begäran om förhandsavgörande.

Efter att ha slagit fast att det inte föreligger någon diskriminering på grund av religion, eftersom skälet till att sökandena inte kunde få fast anställning var att de anstälts på årsbasis och inte deras religion, finner domstolen att den omständigheten att sökandena inte kan få sina visstidsanställningar omvandlade till tillsvidareanställningar medan lärare i andra ämnen som befinner sig i en jämförbar situation har den möjligheten, utgör en skillnad i behandling mellan två kategorier av visstidsanställda. En sådan situation omfattas följaktligen inte av klausul 4 i ramavtalet,³ eftersom denna bestämmelse förbjuder skillnader i behandling mellan visstidsanställda och tillsvidareanställda. Den hänskjutande domstolen kan således inte lägga nyssnämnda klausul till grund för att underlåta att tillämpa de aktuella nationella bestämmelserna.

Vad vidare gäller klausul 5 i ramavtalet, med rubriken "Bestämmelser för att förhindra missbruk", slår domstolen fast att denna bestämmelse utgör hinder mot nationell lagstiftning som innebär att lärare i den katolska tron undantas från tillämpningsområdet för bestämmelser som syftar till att beivra missbruk av på varandra följande visstidsanställningskontrakt, när den nationella rättsordningen inte innehåller någon annan effektiv åtgärd för att beivra sådant missbruk, vilket det ankommer på den hänskjutande domstolen att kontrollera.

Det är visserligen inte uteslutet att den offentliga sektorn för katolsk religionsundervisning kräver en konstant överensstämmelse mellan antalet anställda arbetstagare och antalet potentiella elever, vilket medför tillfälliga rekryteringsbehov för arbetsgivaren och visar att denna sektor har ett särskilt behov av flexibilitet som kan motivera användningen av på varandra följande visstidsanställningskontrakt i enlighet med klausul 5.1 a i ramavtalet. Iakttagande av denna bestämmelse kräver emellertid att det görs konkreta kontroller av att förnyelse av sådana visstidsanställningskontrakt syftar till att tillgodose tillfälliga behov och att denna möjlighet inte i själva verket tillämpas för att tillgodose arbetsgivarens permanenta och varaktiga behov av personal. Inom ramen för de olika visstidsanställningskontrakt som sökandena haft i förevarande fall har de utfört liknande arbetsuppgifter under flera års tid, vilket innebär att dessa anställningsförhållanden kan uppfattas som att de uppfyller ett varaktigt behov, vilket det ankommer på den hänskjutande domstolen att kontrollera.

Domstolen konstaterar dessutom att det lämplighetsintyg som lärarna i den katolska tron måste inneha för att få undervisa i detta ämne utfärdas endast en gång och inte inför varje läsår då ett nytt visstidsanställningskontrakt ingås, oberoende av anställningsförhållandets varaktighet, och att utfärdandet av detta intyg inte har något samband med genomförandet av åtgärder som anses eftersträva socialpolitiska mål. Domstolen finner följaktligen att ett sådant intyg inte utgör en "objektiv grund" som kan motivera förnyelse av visstidsanställningskontrakt i den mening som avses i klausul 5 punkt 1 a i ramavtalet.

Domstolen erinrar slutligen om att eftersom nyssnämnda klausul saknar direkt effekt och den nationella domstolen således inte är skyldig att underlåta att tillämpa en nationell bestämmelse som strider mot denna klausul, ankommer det på den hänskjutande domstolen att pröva huruvida det är möjligt att tolka de aktuella nationella bestämmelserna på ett sätt som är förenligt med ramavtalet, med beaktande av den nationella rätten i sin helhet och med tillämpning av de tolkningsmetoder som är erkända i nationell rätt.

PÅPEKAND: Begäran om förhandsavgörande gör det möjligt för domstolarna i medlemsstaterna att, i ett mål som pågår vid dem, vända sig till EU-domstolen med frågor om tolkningen av unionsrätten eller om giltigheten av en unionsrättsakt. Domstolen avgör inte målet vid den nationella domstolen. Det är den nationella domstolen som ska avgöra målet i enlighet med EU-domstolens avgörande. Detta avgörande är på samma sätt bindande för de övriga nationella domstolar där en liknande fråga uppkommer.

³ I klausul 4 i ramavtalet, med rubriken "Principen om icke-diskriminering", föreskrivs i punkt 1 att när det gäller anställningsvillkor, ska visstidsanställda inte behandlas mindre fördelaktigt än jämförbara tillsvidareanställda enbart på grund av att de har en visstidsanställning, om detta inte motiveras på objektiva grunder.

Detta är en icke-officiell handling avsedd för massmedia och den är inte bindande för domstolen.

Domen i [fulltext](#) publiceras på webbplatsen CURIA dagen för avkunnandet.

Kontaktperson för press: Gitte Stadler ☎ +352 4303 3127

Bilder från avkunnandet av domen finns tillgängliga på "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106